

Kost'antyn Čabala

VLK

DAJAMA

Kost'antyn Čabala

VLK

**UKRAINIAN
//IIIBOOK
INSTITUTE**

This book has been published with the support of the Translate Ukraine Translation Program.

Táto kniha bola vydaná s podporou programu Translate Ukraine Translation Program.

© Text: Kostantyn Čabala, Kyjiv 2017

© Preklad: Ondrej Hubinský, Bratislava 2024

© Slovenské vydanie: Vydavateľstvo DAJAMA, Bratislava 2024

ISBN 978-80-8136-178-4

I.

1

Hvzd. Výbuch.

Zamrznutá zem sa zachvela a nadskočila, hrudky hliny sa rozleteli na všetky strany a ako dážd' sa spustili na helmy dvojice krčiacej sa v zákope.

„Vravel som ti, že máme ešte spať. Ale ty nie: poďme na hliadku, poďme na hliadku.“

„Ako dlho ešte budeš fňukať? Azirova na teba, ten by ti hneď strčil do rúk lopatu.“

„Načo by mi bola vo februári uprostred noci lopata? Ešte nie je kapustová sezóna.“

Keď má človek pri sebe samopal a za dunenia mínometov sedí v zákope, zakaždým ho rozosmeje hocijaká maličkosť. Aj by po nich chcel niečo hodiť naspäť, ale uvedomuje si, že nie je po kom. A tak mu nezostáva iné, len uvoľniť napätie vojenskou zábavkou „k zemi-vztyk“ a hádzať vtipy do vetra.

Hvzd. Výbuch.

„Počúvaj, koľko ešte majú tých mín? Len kydajú a kydajú. Akurát čo tu zem preorú.“

„A čo ťa po tom? Nech sa bavia, hlavne, že nekydajú po nás.“

„Nie, veď pozri, tentokrát už spadla bližšie... Budem si musieť vytriasť hlinu spod pazuchy.“

„Potom si budeme môcť vytriasť aj z gatí. Ak nespadne na nás.“

Hvzd. Ticho.

„Ojoj, slepá. Paráda.“

„Mhm... Ak spadla niekam blízko, zajtra budeme musieť

zavolať ženistov, nech ju odpália. Inak ešte vybuchne v tej najhoršej chvíli.“

„Sneh, tu Zima. Prijem.“

„Na prijme.“

„Aký je stav?“

„Štyri-päť-nula. Brucho sýte, v gatiach teplo.“

„Sneh, rozumiem.“

Hvizd. Výbuch.

„Kurva tam, aby vás porantalo! Koľko to bolo? Päť metrov?“

„Mhm, tak nejak... Len tak sme si vyšli na hliadku... Takto nás aj trafia.“

Hvizd. Puf... Zo zeme vedľa nohy trčia krídelká míny.

Čas zastal. Všetko sa rozplynulo. Všetko, okrem kúska smrtonosného železa. Zem, nebo, vojna, rodina. Všetky myšlienky, sny, vyhliadky. Všetko, pre čo žil predtým, je razom banalita. Zostala len tá mína.

Chvíľa. Druhá.

„Mama moja! Žora, pozri...“

„Joj... Tak, teraz pokojne a pomaly prejdeme za roh, tam. Pod. Ideme...“

Hvizd. Výbuch. Výbuch. Žora padne na zem.

„Žorik, bratku, si celý?“

„Čo?“

„Počuješ?“

„Počkaj!“ stiahol si rukavicu a prstami si pod čiapkou namatal ucho. Vytiahol ruku. Pozrel na ňu. Potom si oblizol prst.
„Asi dobre. Žiadna krv! Len mi poriadne zvoní v ušiach!“

„Nekrič!“

„Kričím?!“

„Hej!“

„To vybuchla tá v našom zákope?!“

„Asi...“

Hvizd. Výbuch.

„Aha, už padajú tam ďalej, za nami. Žorka, ako ti je?“

„Pohoda. Len oné... Trasú sa mi ruky. Pripál mi cigaretku.“

„Na.“

Potiahol si raz. Druhýkrát. Povracal sa.

„Sneh, tu Zima. Prijem.“

„Na prijme.“

„Stav?“

„Štyri-päť-nula. Brucho prázdne, všetko v gatiach.“

„Sneh, rozumiem.“

Hvizd. Ticho.

„Ešte jedna sa kamsi zapichla. Ženisti budú mať zajtra čo robiť.“

„To teda bude divadlo.“

„Žorka, už prestaň nariekať!“

„Ale choď aj ty dakam...“

„Počuješ? Je ticho. Tým babrákom došli míny.“

„Mhm... Veľa nechýbalo a zabili by ma, takého mladého a krásneho.“

„Hej, hej. Chceš tým povedať, že si krajší ako ja?“

„No jasné! Aj mladší, aj krajší, aj všetko!“

„No počkaj, Žoryk, čo myslíš tým, že všetko?“

„To je jedno. Hlavne, že ja som pekný! A ty si starý cap, ktorého žiadna žena nemá rada.“

„Zato osud ma má rád. Inak to nebude. Veď aha, dopadla celkom blízko ku mne. A nevybuchla, kým sme neodišli... Čartárovi dlhujem fľašu, za to, že nakázal vykopať zákopy cik-cak. Žorka, čo tvoja hlava?“

„Hučí mi v nej, cholera. A je mi zle. Zafajčil by som si, ale nemôžem. Cítim, že by zo mňa vyšlo aj to, čo som nikdy nezjedol.“

„Zavolám Šunku? Vymení ťa. Poležíš si. A ráno ťa pošleme k zdravotníkom.“

„To prejde. Ak teraz zavoláš Šunku, tak bude ešte mesiac spomínať, ako ma zachránil pred krutou smrťou.“

„Uvarím ti čaj? Sladký a silný. Možno sa ti polepší.“

„To už je niečo! To nemôžem odmietnuť“

2

„Vĺčik! Vĺčik! Serioha, čo je s tebou?“

Žoryk ma bil po lícach a snažil sa ma prebrať.

„Čo sa stalo?“

„Zdalo sa mi, že si dlho preč. Idem zákopom do zemľanky a vidím, ako tam ležíš. Hrnčeky sa povalujú po zemi“

„Spravil som čaj. Niesol som ho. Vyšiel som zo zemľanky, vystrel som sa a... Dočerta tam!“

„Asi ťa normálne vyplo,“ Žora vzal termohrnček a odkrútil uzáver: „Na, pi! Pi, hovorím ti! Ako hlava?“

„Už lepšie... Temeno mi horí a ruky mám ako z vaty. Ale prechádza to. Vydržím.“

„A ráno pôjdeme k zdravotníkom.“

„Mhm. Asi áno... Tak, pomaly vztyk a na pozíciu. Nikto tam za nás neodhliadkuje.“

II.

3

Namodro namaľované steny. Železné postele. Stolík s kadejakými dobrotami od dobrovoľníkov.

V izbe bolo šesť ľudí. Štyria chorí, ja a Žora sme utrpeli otras mozgu. Bolo ráno. Ležal som a spomínal, ako nám včera Maša, naša zdravotná sestra, čistila žalúdok.

„Ste dvaja tupí chumajil! To ste nevedeli, že treba prísť do nemocnice?! Aspoň na pozorovanie! Čo kukáte do zeme? Behom do auta, odveziem vás. Čo bežíte, hlupáci, veď máte otras mozgu! Odpadnete mi tu a čo vás mám nosiť?“

Otvorili sa plastové dvere a vošla zdravotná sestra. Niesla dva stojany s infúziou.

„Ryženko! Vovčenko!“

„Vovčenko, tu.“

Podišla. Krásna a mladá. Mala prenikavé oči.

„Daj ruku.“

„Ktorú by si rada?“

„Hornú.“

Zručne zaviedla hadičku do katétra, ktorý mi dali včera večer.

Trochu sa jej vyhrnuli rukávy na plášti. Na ľavej ruke bolo vidno časť tetovania: „...*bt Treue*“.

„Oho, ty si naša! Mojou cťou je vernosť?“

„To je o inom!“ odvrkla. „Tak, a teraz ktorý je Ryženko? Oleksij Ryženko?“

„Slniečko, nekrič tak. Pozri, všetkých si zobudila. Teda, skoro. Vidiš toho čiernovlasého krásavca oproti? Choď k nemu, skloň

sa a potichučky mu pošepni: Žoryk, zlatičko, ja som tvoj osud. Daj mi rúčku a vyveštím ti. Rozpoviem ti všetko, čo sa ti v najbližšom čase stane.“

Izba ožila. Chlapi sa hlasno smiali. Žorka spal.

„Fuj, ty blázon! To je Ryženko?“

„Mhm. Akurát na Oleksij Ryženko už nereaguje. Žorka, vztyk! Prišla sem za tebou kráska!“

„Chod' doriti!“ zatiahne Žorka a otvorí oči. Zatvorí ich. A znova otvorí. „To sú mi veci, neklamal si. To je ale kráska!“

Sestra sa zapýrila.

„Daj ruku. Krásavec Žorka.“

Pri vyslovovaní jeho mena trochu naťahovala samohlásky. Akoby každú jednu ochutnávala. Vo výsledku povedala čosi ako „Žo-o-orka-a.“

„Nedám, kým mi nepovieš, ako sa táto kráska volá.“

„Volám sa Oľa. Daj mi už tú ruku.“

„Olička, nemohol by som si na minútku odbehnúť? Jedna noha sem, druhá tam.“

„Bež. Žo-o-orka-a.“

Vrátil sa. Lahol si a nespúšťal oči zo zdravotnej sestry, kochal sa jej krásou.

Obratné, dokonalé pohyby. Hop a Žora je hotový.

4

Ležíme. Za oknom pokrytým námrazou sneží.

Sledujem, ako pomaly kvapkajú lieky.

„Prečo práve Žora?“ opýta sa zavalitý pán z krajnej postele.

So Žorkom si vymeníme pohľady. Rozosmejeme sa.

„Och, Stepanovyč, ani sa nepýtaj, lebo ti to poviem! Ale nie, nech radšej Vlk povie. Vie to pútavejšie. Serioha?“

„Čo, samému ti je ťažko rozprávať svoje výmysly?“

„No tak, prosím! Ja to tak neviem!“

„Dobre. Počúvajte, detičky, rozprávočku...“

„Bolo to ešte v októbri. Akurát sme sa usadili na vtedajšej pozícii. Predstavte si to. Dubový vetrolam. Na jeho okraji máme vykopanú pozíciu. Pred nami asi tristometrové pole. Ohraničuje ho ďalší vetrolam, vtedy ešte sivý, ničí. Taký, čo predeľuje polia, dva rady dubov a z oboch strán hlina. Pred nimi sú kríky. Za vetrolamom ešte jedno také isté pole. A potom už náš vetrolam.

Stojíme si s Žorykom na hliadke. Už asi na siedmej. Spolu s nami aj Darja Mychajlivna, guľomet DŠKM-TK. Viete, taký ten s pažbou a nožičkami. Loška má ďalekohľad. Z času na čas sa zadáva na sivý háj.

Keď vtom mi zašepká: Niečo sa leskne vo vetrolame. A beží k *daške*¹.

Pred tým nás tri dni ostreľovali. Poriadne, presne. Saňko nazbieral za dve hrste črepín. Inak, tiež tu vtedy niekde ležal. Ale o to nejde.

Tak kým sa chystám Žoryka opýtať, čo tam také videl, tento lišiak pustí do hája dve dávky z dašky.

Kričím na neho: Šibe ti? Čo ak sú to naši?

A on na to prešťastný: Hopa... To mi nestihlo nepadnúť. Ale stopercentne som trafil!

Vo vysielačke sa ozve rotný: Kto to strieľa? Ja na to: to my, omylom, naša chyba, viac sa to nestane a tak ďalej.

A táto potvora na mňa pozerá, oči mu svietia, nos hore ako taký chrt.

Chlapi povyliezali zo zemľanky. V nepriestrelných vestách, so samopalmi. Kto to strieľa?

A Žorka nato: Počúvaj, Vlk, poďme sa tam pozrieť.

Je mi jasné, že ak tam nie sú *separi*², máme po chlebe. Ale niečo treba robiť. Tak vravím: chlapi. Dobre pozerajte. Ak sa niečo pohne, pustite do vetrolamu dávku. Len, v prvom rade, nezabite nás s Loškom.

---

1 Slangový výraz pre veľkorážny guľomet DŠKM. (pozn. prekl.)

2 Slangový výraz pre separatistov. (pozn. prekl.)

No a tak sme šli. Opatrne, lebo ktovie, čo leží na poli. Ale čo už, plazíme sa.

Priplazili sme sa bližšie. Separ ležal pod kríkom. K nám otočený tým, čo bola predtým hlava. Vedľa neho zápisník s nákrešom nášho vetrolamu. Pri sebe mal aj telefón. V ruke diaľkomer. “

„Ostreľovač?“ opýta sa chalan napravo. Devätnásťročný tankista. Pri stroji mu prechladli obličky.

„Nie, zrejme zamieravač. Ostreľovač by mal pri sebe pušku. Ale pušku sme nenašli. Však, Žorka?“

„Mhm! Ani puškohľad nemal. Určite.“

„Žora!“

„Čo? Veď hovorím pravdu!“

„Trepješ!“

„Vlk, čo bolo ďalej?“ znovu nástojí zavalitý Stepanovyč. Už mu tiahne na päťdesiat. Má pyšné fúzy. „Kompenzácia za plešinu,“ smial sa včera na fajčpauze Žorka.

Má hemoroidy. „Presne to, čo zásobovač potrebuje.“ Pripravuje sa na operáciu. Má strach z toho, že celý deň nebude môcť jesť.

„Bol to zamieravač. Vzali sme mu diaľkomer, ďalekohľad, vysielacku a zápisník. Prešli sme mu vrecká – našli sme preukaz tej ich DLR na meno dákeho Heorhija. Ale to je jedno...“

„Puškohľad sme nevzali, lebo ho nemal!“

„Žora, chceš to rozprávať sám?“

„Dobre, dobre, už som ticho!“

„Volám vysielackou na pozíciu. Vravím, že káva je hotová, teda všetko okej.“

Ale čerta starého okej, tento tu už preliezol po stopách zamieravača na opačnú stranu vetrolamu.

Dokážete kričať pošepky? Aj ja som si myslel, že nedokážem. Ale kričal som: Loška, vráť ku mne, ty manták!

Ale kdeže... Ten už bol na opačnej strane a cez ďalekohľad pozeral film o separoch.

Priplazil som sa k nemu, tľapol ho po riti, potiahol za ucho. Lebo ktovie, čo bude. Treba sa pakovať.

Vyplazili sme sa už na svoje pole. Keď tu zase tento: zabudol som vziať výložky! Obrátil sa a davaj nazad do vetrolamu.

Čakal som ho asi päť minút a jeho nikde. Potom sa vrátil a natŕčal mi dľaň s hentou ohavnosťou.

Doplazili sme sa na pozíciu, rozprávali chlapom a chválili sa trofejami.

Vtom sa zo separskej vysielacky ozvalo: Žora, Žora! Tu Kazbek. Prijem. Pozeráme na ňu a čakáme...

Ten Kazbek volal nášho Žoru ešte asi trikrát. Vtedy na mňa Loška hodil očkom a zastonal do vysielacky: Ranili ma... Potrebujem pomoc...

A je to tu. Z vysielacky zaznelo: Žora, bráško, vydrž! Idem! Neskutočné, henten Kazbek vzal celé družstvo.

Už sa celkom zotmelo. Pozerali sme do termokamery. Žora nám pomaličky chladol, ale ešte stále svietil. Čakali sme.

Povedal som: Počuj Žora, choď k daške. Tu máš termokameru a namier si.

Loška si namieril. Vo vysielacke sa ozval Kazbek: Žora! Žora! Bráško, ideme.

Loška ako z posledných síl zastonal do vysielacky: Rýchlooo...

Pozeráme a pri našom Žorovi sa objaví jasná škvrna.

Loša, na môj rozkaz!

Dva výstrely! Bum! Bum!

Tá potvora, čo priliezla za Žorom, sa roztiahla na zemi.

Ešte sme im trochu pokropili z dašky a samopalov, aj *muchu*³ sme im poslali.

Pekne sme ich pokropili. Pravda, niečo nám aj poslali naspäť. Ale márne.

Potom nás ostreľovali mínometmi. A my sme do vetrolamu nenápadne zaliezli so ženistami, ale už sa tam stihli zakopať.

Ale z Lošku sa aj tak stal Žora. Najskôr len na pozícii. O pár týždňov si na to zvykli všetci. Keď Žora, tak Žora.

---

3 Slangový výraz pre raketomet RPG-18. (pozn. prekl.)